Raadsvergadering

Zaaknummer Z26161022
Onderwerp: Inegraal beleidskader Sociaal Domein Zelf, Samen en Organiseren2.0
Portefeuillehouder: Wethouder J. Veerman

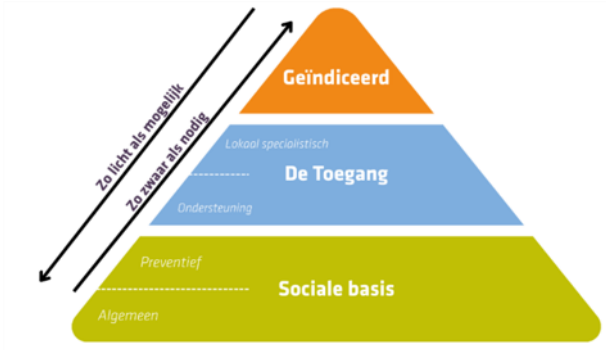
Aan de raad.

Voorstel
1. Het Integraal beleidskader Sociaal Domein Zelf, Samen en Organiseren 2.0 vaststellen
2. Het op 15 september 2022 vastgestelde huidige beleidskader Integraal beleidskader Sociaal Domein Zelf, Samen en Organiseren intrekken.

Kern van het voorstel, samenvatting
Sinds 2022 werkt de gemeente Edam-Volendam binnen het Sociaal Domein met één integraal beleidskader. Dit beleidskader is aan herziening toe, omdat het niet meer volledig aansluit op de veranderingen in de samenleving en de toenemende druk op het sociaal domein. De ondersteuningsvraag groeit en wordt complexer, terwijl tegelijkertijd de vergrijzing toeneemt, de kosten stijgen en er sprake is van personeelstekorten in de zorg.

Met de herijking naar Zelf, Samen en Organiseren 2.0 wil de gemeente een actuele, samenhangende en toekomstbestendige koers vaststellen. Daarbij blijft de bestaande basis behouden, maar wordt deze opnieuw geordend rond drie kernwaarden: Zelf, Samen en Organiseren. Deze waarden staan voor de eigen kracht van inwoners, de kracht van het sociale netwerk en de verantwoordelijkheid van de gemeente om de juiste randvoorwaarden en passende ondersteuning te organiseren.

Het vernieuwde beleid wordt opgebouwd uit drie bouwstenen: De Sociale Basis, De Toegang en Geïndiceerd

Deze bouwstenen sluiten op elkaar aan en maken het mogelijk om ondersteuning zo licht, lokaal en preventief in te zetten. Door deze indeling ontstaat meer samenhang, duidelijkheid en toegankelijkheid in het sociaal domein. Daarnaast draagt het beleidskader bij aan het versterken van zelfredzaamheid, sociale verbondenheid en participatie van inwoners van 0 tot 100 jaar.

Het integrale beleidskader is een basisdocument. Dit document kan worden aangevuld met modules. We doen dit als een onderwerp extra verdieping vereist als gevolg van hun complexiteit, wettelijke

verplichting of veranderende aard van het onderwerp. De modules zijn afgebakende, gespecialiseerde beleidsstukken die specifieke onderwerpen binnen het bredere beleidskader nader uitwerken en het basisdocument aanvullen. Eventuele modules worden via een separaat besluitvormingstraject aan het basisdocument toegevoegd.

De raad stelt het integrale beleidskader vast, waarna het college deze vertaalt naar de praktijk in een uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan wordt in een later stadium door het college nader uitgewerkt.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect
Met de aanpassing van het beleidskader zetten wij in op het versterken van de zelfredzaamheid en samenredzaamheid[1] van de inwoners met een sterke sociale basis als uitgangspunt. Een toegankelijke en herkenbare toegang tot ondersteuning en een doelmatige inzet van de geïndiceerde voorzieningen.

Toelichting en argumenten
Het Sociaal Domein staat voor grote opgaven. De hulpvragen worden complexer, raken vaker meerdere leefdomeinen en nemen toe door onder meer vergrijzing, bestaanszekerheidsvraagstukken en toenemende vraag naar maatwerk. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om het stelsel toegankelijk, uitvoerbaar en betaalbaar te houden. Met het voorliggende beleidskader wordt een koers uitgezet op drie niveau's:

1. De Sociale Basis: versterken van het gewone leven, ontmoeten, preventie participatie en informele ondersteuning
2. De Toegang: een herkenbare, laagdrempelige en integrale plek voor vragen, triage en lichte ondersteuning
3. Geïndiceerd[2]: passende maatwerkvoorzieningen voor inwoners die dit nodig, met inzet op zo licht, zo kort en zo lokaal mogelijk.

De drie kernwaarden vormen daarbij het uitgangspunt. Zelf: het versterken van de eigen kracht, eigen regie en normaliseren. Samen inzetten op samenwerking, netwerkversterking en samenredzaamheid. Organiseren: we zorgen voor een goed ingericht, toegankelijk en samenhangend stelsel.

We werken integraal en verbinden beleid binnen het Sociaal Domein met andere gemeentelijke beleidsvelden. Daarbij sluiten wij aan op de ontwikkelingen en opgaven in bijvoorbeeld de omgevingsvisie, zodat beleid samenhangend en uitvoerbaar is.

Kanttekeningen en alternatieven
De beweging naar een sterke sociale basis en lichtere ondersteuning vraagt tijd, draagvlak en investering in samenwerking. De resultaten van preventie zullen daarom niet direct zichtbaar zijn. Daarnaast zijn de resultaten afhankelijk van voldoende personele capaciteit en deskundigheid. Binnen de (zorg)sector is dit op dit moment een reële uitdaging.

[1] Samenredzaamheid is het gezamenlijk vermogen van inwoners, netwerken en organisaties om elkaar te ondersteunen en problemen vroegtijdig op te vangen, zodat mensen zo veel mogelijk zelf en samen kunnen meedoen.
[2] Geïndiceerde zorg en maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein zijn voorzieningen die op basis van een individuele beoordeling worden toegekend aan inwoners met een specifieke ondersteuningsbehoefte. De ondersteuning wordt afgestemd op wat iemand nodig heeft om zo zelfstandig mogelijk te functioneren en mee te doen in de samenleving. Voorbeelden zijn: begeleiding, huishoudelijke hulp, dagbesteding, vervoersvoorzieningen, een bijstandsuitkering, loonkostensubsidie, en re-integratievoorzieningen.

Financiële middelen en effecten begroting
Het vaststellen van het beleidskader zelf heeft geen financiële gevolgen. De nieuwe indeling van het sociaal domein heeft echter wel gevolgen voor de indeling van de begroting. Om in de toekomst goed de resultaten van de preventieve inzet te kunnen monitoren wordt ook de begroting ingedeeld op basis van het voorliggende beleidskader. In de gemeentebegroting wordt het Sociaal Domein dan onderverdeeld in Sociale basis, toegang en geïndiceerd. De nieuwe opzet wordt verwerkt in de Programmabegroting 2027.

Uitvoering of vervolgproces
We stellen een uitvoeringsplan op en daar waar nodig zullen wij het basisdocument in de komende jaren aanvullen met thematische modules.

Participatie en communicatie
Wij hebben getoetst in hoeverre het vernieuwde beleid aansluit bij de behoeften en ervaringen van inwoners en partners. Hiervoor hebben wij een participatietraject ingezet waarin wij inwoners en partners actief hebben bevraagd via het Praathuis. Dit is een participatietool waarbij de gemeente met inwoners in gesprek gaat over de leefomgeving en nieuw beleid. Het doel is om bewoners actief te betrekken bij de samenleving en besluitvorming. Daarnaast voerden wij gesprekken met onze cliëntpanels. Een cliëntpanel is een vaste groep inwoners die feedback geeft op stukken van de gemeente met als doel de diensten, producten of beleid te verbeteren. Alle leden van de cliëntpanels maken gebruik van de geïndiceerde gemeentelijke voorzieningen. Daarnaast is de nieuwe koers intern gepresenteerd en voorgelegd aan de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen waaronder de collega's van de omgevingsvisie. De opgehaalde opmerkingen zijn verzameld en daar waar mogelijk verwerkt (zie bijlage 3 Samenvatting resultaten participatietraject).
Na vaststellen van het beleidskader Sociaal Domein Zelf, Samen en organiseren 2.0 zal deze gepubliceerd op de gemeentelijke website. We zullen een terugkoppeling geven naar alle partijen die input hebben geleverd en onze directe partners het nieuwe kader toesturen.

Rapportage en evaluatie
Voor de verantwoording zullen we zoveel mogelijk aansluiten bij de reguliere P&C cyclus. Jaarlijks evalueren wij ons uitvoeringsplan en sturen bij waar nodig. Het uitvoeringsplan is een dynamisch document.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten
Raadsinformatiebrief integraal beleidskader Sociaal Domein 25 juni 2026
Integraal beleidskader Zelf, Samen en Organiseren september 2022 – *huidige beleidskader*

Bijlagen
1. Integraal beleidskader Sociaal Domein Zelf, Samen en Organiseren **2.0**
2. Samenvatting resultaten participatietraject

Edam-Volendam, d.d.

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris, de burgemeester,

N.A. Hellingman-Kuiper R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

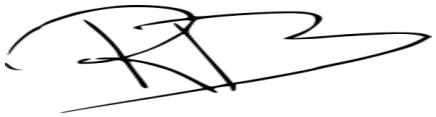
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Hellingman (Gemeentesecretaris), Mevrouw N.
n.hellingman@edam-volendam.nl
09-11-2026 11:09

ac7f9e7c41c145d965b4a0cac7b93a2a91b48294c7e10345635cc1719072add7

Beukers, R.J. (Rick)
r.beukers@edam-volendam.nl
09-11-2026 19:20

b6aff8f828d03738f6523ba6b06245c7873036e8d7b6a421225f3ffd43ec2865